

Aan
de gemeenteraad

Datum 1 februari 2022
Zaaknummer 2022-0012288
Betreft Integraal en Meerjarig Sociaal Domein 2023-2027

Vergadering van

Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Pijler Sociale Leefomgeving
Kernteam/Opgave: Opgaven - Zorgzame Stad
Auteur: Stephan Haksteeg
E-mail: s.haksteeg@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Dorien Zandvliet
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Het college wil een gedeelte van de lokale beleidsinterventies van het sociaal domein integraal en meerjarig vormgeven en heeft daarbij een voorkeur voor een SAS-procedure. Er vindt dan een aanbesteding plaats voor Sociale en Andere Specifieke Diensten (SAS) waarbij nog onderzocht wordt of dit op basis van kwaliteit in plaats van op basis van Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI) kan gebeuren, waardoor inhoud en kwaliteit de boventoon kunnen voeren.

Wat is de te delen informatie?

Belangrijk in alle beleid op het Sociaal Domein is dat personen of gezinnen centraal staan, dat er genormaliseerd wordt en dat de hulp of ondersteuning integraal is. Het college heeft voor de lange termijn drie inhoudelijke pijlers benoemd: Bestaanszekerheid, Onderwijs en Sociale Cohesie. Dit zijn drie thema's waarlangs we beleid zoveel mogelijk afzetten. Draagt het beleid bij aan betere sociale cohesie? Is Bestaanszekerheid een factor in het beleid? Helpt beter Onderwijs bij het aangaan van deze opgave?

We komen er meer en meer achter dat de transformatie in het Sociaal Domein een proces is van de lange adem. Als we de manier waarop mensen worden ondersteund en geholpen op een bestendige manier en conform de uitgangspunten uit de verschillende beleidsdocumenten fundamenteel willen veranderen, moeten we kijken naar het komend decennium, niet naar het komend jaar. Dan moeten we ook op een andere manier gaan kijken naar de taken die onze uitvoeringsorganisaties voor de stad uitvoeren en naar hoe die uitvoeringsorganisaties zich tot elkaar verhouden. De uitvoeringsorganisaties die in de stad werken zijn immers de organisaties die precies op het snijvlak van hulp en ondersteuning, van normaliseren en medicaliseren, van individu, gezin, buurt en wijk werken.

Voor de activiteiten van de Stichting Jeugdteams geldt dat vanaf 2022 diverse lokale gemeenten uit Zuid-Holland Zuid -zo ook Dordrecht- volledig financierder zijn. (Voorheen werden die activiteiten deels bekostigd via de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ.) Voor 2022 heeft uw raad besloten die financiering voor een jaar middels een begrotingssubsidie te doen. Voor het Sociaal Wijkteam (Stichting de Sociale Basis en Stichting Jeugdteams) geldt dat we daarom vanaf 2023 een nieuwe periode ingaan met te bereiken doelen en daarbij behorende middelen. De mogelijkheid ontstond om hiervoor een meerjarige opdracht/subsidie in te zetten, waardoor we

kunnen inzetten op een meer fundamentele transformatie in de samenwerking en (daaruit volgend) de manier van werken. Bovendien willen we deze gelegenheid benutten om een nog betere verbinding te maken met het buurtwerk en het jongerenwerk.

Normaliseren, demedicaliseren, snellere en lichtere ondersteuning dichtbij het gezin, meer lokale grip op de uitvoeringspraktijk en het doorverwijzen zijn zaken die worden genoemd om het sociaal domein te verbeteren. Een gevolg van die verbeteringen kan ook zijn dat de stijging van de kosten beperkt kan worden. Als de (genoemde) lokale partners van het buurt-, jongerenwerk en sociale wijkteams integraal en meerjarig samenwerken, geeft dat de mogelijkheid om beter in te spelen op wat mensen nodig hebben, te werken volgens de bedoeling. Het geeft de ruimte om af te schalen waar mogelijk, om te normaliseren waar dat kan, maar ook om sneller op te schalen als de nood hoog is. Door het loslaten van de financiële solidariteit op de regionale jeugdhulp (vanaf 2023) hebben we de mogelijkheid om ook echt lokaal integraal te sturen. Ook willen we beter inspelen op wat er in de stad nodig is, door meer in te zoomen op gebied, wijk en buurt wanneer nodig (wijkgericht werken).

De inhoud stuurt dus de beweging. Het college heeft daarom op 1 februari 2022 besloten om de inzet voor het buurtwerk, de sociale wijkteams (0-100) en het jongerenwerk zoveel mogelijk integraal en meerjarig vorm te geven waarbij de beleidsdoelstellingen zoals die geformuleerd zijn in het vastgestelde beleid rondom de Jeugdwet, de WMO, het Buurt- en Wijkwerk, het Jongerenwerk leidend zijn. De meerjarige opdracht/subsidie geeft de lokale partners de mogelijkheid om fundamenteeler te werken aan het behalen van doelstellingen in het Sociaal Domein.

De volgende randvoorwaarden zijn van toepassing voor het proces:

- Continuïteit van uitvoering/taken bij partners
- Langjarige relatie met partners
- Resultaatgericht werken
- Integraliteit van beleidsinterventies
- Wijkgericht werken
- Minder bureaucratie rondom ondersteuning en hulpverlening
- Actieve rol voor aanbieders bij de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma
- Meer zakelijkheid en transparantie in de relatie met partners
- Financiële kaders uit de meerjarenbegroting 2022 c.q. 2023
- Juridisch onderbouwing voor de stappen die we zetten en de keuzes die we maken
- Speciale aandacht voor het politiek besluitvormingsproces in verkiezingsjaar

Het is niet mogelijk om een reguliere subsidie te verstrekken omdat voor overheidsopdrachten boven de 7,5 ton in principe een aanbesteding verplicht is. Het college heeft een tweetal mogelijkheden als instrument voor een dergelijke procedure onderzocht:

1. De SAS-procedure. SAS staat voor Sociale en Andere Specifieke diensten. Waar het bij andere aanbestedingsprocedures verplicht is om te kiezen voor de 'Economisch Meest Voordelige Inschrijving' (EMVI), heeft de wetgever nu een wetsvoorstel voorliggen dat dat bij de SAS-procedure niet noodzakelijk is. Daardoor kan de procedure zich richten op kwaliteit en inhoud. Met deze vorm is er een flexibeler procedure mogelijk, waarin het mogelijk is om de doelen te realiseren, makkelijker samenwerkingsafspraken te maken. Het geeft de gemeente daarmee meer sturingsmogelijkheden. De SAS-zonder-EMVI-procedure richt de aandacht op bewezen kwaliteiten van een aanbieder en een relatief summier bestek met de taken en randvoorwaarden van de aanbesteding. Daarnaast biedt het de mogelijkheid tot administratief luw selecteren van aanbieders, zonder offertes en gunningcriteria. Bij dit instrument is de opdracht ook juridisch afdwingbaar, wat inhoudt dat bij het niet of minder goed uitvoeren van de opdracht de gemeente juridisch sterk staat. Afhankelijk van de voortgang van de wetwijziging doet het college in het tweede kwartaal van 2022 een voorstel voor een SAS met of zonder EMVI.

2. Meerjarige begrotingssubsidie. Dat is een speciale vorm van subsidie voor een taak die door een specifieke organisatie wordt uitgevoerd en die de gemeenteraad expliciet moet vaststellen in zijn begroting. De drempel voor Europees Aanbesteden is hierbij niet van toepassing. Het voordeel is dat deze vorm van subsidie een expliciete (politieke) keuze is om bepaalde partijen te financieren om maatschappelijke taken uit te voeren. Er is dus (nog) geen mededingingsnorm. Begrotingssubsidies zijn onderwerp van juridische discussie. De taken die door begrotingssubsidie worden gesubsidieerd zijn, net als bij andere subsidies, niet juridisch afdwingbaar. Bij een niet of slecht uitgevoerde taak kan de gemeente enkel het instrument van terugvordering inzetten, wat in feite neerkomt op niet goed (genoeg), geld terug. Bovendien kan de gemeente als opdrachtgever minder sturen dan bij een aanbesteding.

Beide instrumenten kennen voordelen en nadelen die goed tegen elkaar zijn afgewogen. Het college acht vanwege de helderheid van de procedure en de sturingsmogelijkheden een aanbesteding het meest geschikt en heeft daarbij een voorkeur voor een SAS-ZONDER EMVI omdat de nadruk dan kan liggen op kwaliteit en inhoud.

Bij aanbestedingen is het risico op een nieuw speelveld door de concurrentiestelling zeker aanwezig, daarmee zou de voorwaarde van continuïteit in het geding kunnen komen. Dit risico is opgenomen in de risicoanalyse. In de voorwaarden zal continuïteit (het behouden van het personeel en de bestaande infrastructuur) als nadrukkelijke voorwaarde worden opgenomen.

Het college ziet voor dit proces de volgende risico's:

- Geen gezamenlijke doelconsensus bij gemeente en/of partners (onderling);
- De (financiële) afspraken die zijn gemaakt blijken ontoereikend voor goede taakuitoefening door partners;
- Middelen worden meerjarig "geoormerkt", waardoor eventuele bezuinigingen/ombuigingen voor het buurt-/jongerenwerk en sociale wijkteams niet c.q. minder mogelijk zijn;
- Aanbesteding creëert onrust bij veel lokale partners;
- Zorgen over de continuïteit van de uitvoering/taken (inzet professionals);
- Het niet tijdig kunnen afronden van het traject om te komen tot een meerjarige opdracht.

We hebben deze risico's in het vizier en dit risicoprofiel zal verder worden uitgewerkt en van beheersmaatregelen worden voorzien. We zetten, als we dat van belang achten, (externe) expertise in.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Er is gestart met de voorbereidende gesprekken met verschillende partijen en het opstellen van taken- en doelenpakket dat uiteindelijk moet leiden tot een uitvoeringsprogramma c.q. programma van eisen, dat gekoppeld is aan de beleidsdoelen zoals deze zijn vastgesteld door uw raad.

Conform regelgeving zullen de huidige subsidieontvangers tijdig op de hoogte worden gesteld van het beëindigen van de huidige subsidies en het voornemen tot deze procedure.

Voor de zomer wordt de raad inhoudelijk betrokken bij de uitwerking van het inhoudelijk programma.

Uw raad wordt meegenomen in het bepalen van het definitieve financiële kader.

In oktober 2022 is het uitvoeringsprogramma gereed en vindt de gunning plaats.

Het doel is dat de betreffende aanbieders vanaf 2023 minimaal 4 jaar (bekeken wordt welke verlengingsopties er zijn) gezamenlijk en integraal en vanuit vertrouwen en draagvlak werken aan een aantal maatschappelijke doelen, waarbij taken transparant gekoppeld zijn aan financiën en kwaliteit en er reële afspraken over de inhoudelijke ontwikkeling, te behalen doelen en de financiën zijn.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Op dit moment is in uw meerjarenbegroting 2022 een bedrag van circa € 13 miljoen (prijsspeil 2022) opgenomen voor de huidige/afzonderlijke taken die bedoeld zijn in deze brief. Dit betreft de beleidsinterventies voor het buurtwerk, jongerenwerk, de wijkteams en de stichting jeugdteams.

Uitgesplitst ziet u deze bedragen in onderstaande tabel.

Onderdeel	Begrotingsprogramma	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2023	2024	2025	2026
Buurtwerk	Sociaal & Zorgzaam	2.100.000	2.100.000	2.100.000	2.100.000
Jongerenwerk	Sociaal & Zorgzaam	1.029.000	1.029.000	1.029.000	1.029.000
Wijkteams	Sociaal & Zorgzaam	10.027.000	9.820.000	9.820.000	9.820.000
TOTAAL		13.156.000	12.949.000	12.949.000	12.949.000

Mogelijk wordt bovenstaand financiële kader nog aangepast:

- We inventariseren nu welke interventies uit andere begrotingsprogramma's (zoals Lerend & Ondernemend) logischerwijs in de aanbesteding kunnen worden meegenomen.
- Via de decembercirculaire 2021 heeft de gemeente Dordrecht tijdelijk extra middelen ontvangen voor de versterking van de gemeentelijke dienstverlening naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK). We gaan na of, in hoeverre we deze POK-middelen inzetten voor de hier genoemde integrale contractering.
- Uw raad heeft in de raadsperiode 2018-2022 tijdelijke middelen toegekend voor het sociaal innovatiebudget en de wijkteams. Ook hebben we in deze raadsperiode zelf tijdelijke herallocaties binnen het programma Sociaal & Zorgzaam gedaan en hebben we tijdelijke coronamiddelen van het Rijk ontvangen. Hierdoor waren extra interventies voor het buurt-/jongerenwerk en de wijkteams mogelijk.

Met het opstellen van het programma van eisen en het bestek zal worden bepaald welke reële kosten daarbij horen en wordt het taakstellende financieel kader - indien nodig - herzien. Uw raad wordt daar actief bij betrokken.

De proceskosten in 2021 en 2022 worden opgevangen binnen het begrotingsprogramma Sociaal & Zorgzaam.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Regionale en lokale ontwikkelingen jeugdhulp - Raadsinformatiebrief;
Begrotingssubsidie Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid 2022 - Raadsvoorstel;

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

- Raadsinformatiebrief regionale/lokale ontwikkelingen jeugdhulp (april 2021, 2021-0053769)
- Raadsvoorstel begrotingssubsidie St. jeugdteams (juli 2021, 2021-0095434)
- Memo wethouder diverse zaken jeugd (september 2021)

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris

burgemeester